

### **AIMING FOR REALITY: THOMAS KUHN AND PAUL FEYERABEND'S CONCEPT OF INCOMMENSURABILITY AND ITS IMPLICATIONS FOR SCIENTIFIC REALISM**

av Torbjørn Gundersen



#### *Hva handler oppgaven din om?*

Med utgangspunkt i Thomas Kuhn og Paul Feyerabend's begrep om inkommensurabilitet diskuterer jeg hvilke implikasjoner radikal teoretisk forandring har for vitenskapelig realisme. I første halvdel av oppgava forsøker jeg å gi en tolkning av Kuhn og Feyerabend's filosofi i den tidsperioden de utviklet sine respektive begreper om inkommensurabilitet. Særlig interessant er det at Kuhn forfekter en form for instrumentalisme, mens Feyerabend utvikler en form for realisme. Videre diskuterer jeg hvorvidt eksistensen av radikal forandring i naturvitenskapene er forenelig med realistiske tolkninger av vitenskapelige teorier, med utgangspunkt i noen nyere realistiske posisjoner og et eksempel fra genetikkens historie.

#### *Hva argumenterer du for?*

Jeg argumenterer for at inkommensurabilitet kan være forenelig med former for realisme. Den formen for realisme jeg mener er mest appellerende i lys av radikal teoretisk forandring er en pluralistisk realisme, ifølge hvilken inkommensurable teorier kan tolkes som begrepslig forskjellige, men samtidig adekvate representasjoner eller modeller av virkeligheten. Det at virkeligheten representeres på flere måter gjennom ulike teorier utelukker ikke at flere av disse fanger inn sentrale aspekter ved virkeligheten.

#### *Hvorfor bør folk lese oppgaven din?*

De spørsmålene jeg tar opp kan være av interesse for dem som er opptatt av de pågående debattene rundt vitenskapelig kunnskap. Mitt poeng er at man kan akseptere ting som at observasjoner og representasjoner er teoriavhengige eller at kunnskap er sosialt og historisk betinget, uten å ende opp i antirealisme. Det motsatte synes å være flere akademikers sterke tro. Dessuten mener jeg spørsmålet om den epistemologiske og ontologiske statusen til vitenskapelig kunnskap også burde være av interesse for folk som driver med bevissthetsfilosofi. Selv om filosofer innenfor dette feltet er svært interesserte i vitenskap (nevrofysiologi eller evolusjonær biologi) er de ofte lite interessert i diskusjonene omkring vitenskapelig kunnskaps karakter og status. Det ser ut til å være en filosofisk trend at man undersøker implikasjonene av vitenskapelig kunnskap for folkepsykologien, uten at vitenskapenes epistemologiske og ontologiske status diskuteres.

#### *Hva er dine planer for framtida?*

Sånn i filosofisk sammenheng tenker jeg i første omgang å skrive en liten artikkel om realisme.